

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА

от 9 юли 2013 година

относно националната програма за реформи на Швеция за 2013 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за конвергенция на Швеция за периода 2012—2016 г.

(2013/С 217/21)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 121, параграф 2 и член 148, параграф 4 от него,

като взе предвид Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за засилване на надзора върху състоянието на бюджета и на надзора и координацията на икономическите политики ⁽¹⁾, и по-специално член 9, параграф 2 от него,

като взе предвид Регламент (ЕС) № 1176/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 ноември 2011 г. относно предотвратяването и коригирането на макроикономическите дисбаланси ⁽²⁾, и по-специално член 6, параграф 1 от него,

като взе предвид препоръката на Европейската комисия,

като взе предвид заключенията на Европейския съвет,

като взе предвид становището на Комитета по заетостта,

като взе предвид становището Икономическия и финансов комитет,

като взе предвид становището на Комитета за социална закрила,

като взе предвид становището на Комитета за икономическа политика,

като има предвид, че:

- (1) На 26 март 2010 г. Европейският съвет постигна съгласие по предложението на Комисията да се започне изпълнението на нова стратегия за работни места и растеж — стратегията „Европа 2020“ — въз основа на засилена координация на икономическите политики, която стратегия се съсредоточава върху ключовите области, в които е необходимо да се предприемат действия за повишаване на потенциала на Европа за устойчив растеж и конкурентоспособност.
- (2) На 13 юли 2010 г. Съветът прие препоръка относно общи насоки за икономическите политики на държавите членки и на Съюза (за периода 2010—2014 г.), а на 21 октомври 2010 г. прие решение относно насоки за политиките за заетост на държавите членки ⁽³⁾, като заедно двата акта представляват т.нар. „интегрирани насоки“. Държавите членки бяха приканени да се съобразят с интегрираните насоки при провеждането на националните си икономически политики и политики за заетост.
- (3) На 29 юни 2012 г. държавните и правителствените ръководители на държавите членки взеха решение относно Пакт за растеж и работни места, с който се предоставя съгласувана рамка за действие на национално равнище, на

равнището на ЕС и еврозоната, като се използват всички възможни лостове, инструменти и политики. Те взеха решение относно действията, които да бъдат предприети на равнище държави членки, като изразиха пълната си ангажираност с постигането на целите на стратегията „Европа 2020“ и с изпълнението на специфичните за държавите препоръки.

- (4) На 10 юли 2012 г. Съветът прие препоръка ⁽⁴⁾ относно националната програма за реформи на Швеция за 2012 г. и даде становището си относно програмата за конвергенция на Швеция за периода 2012—2015 г.
- (5) На 28 ноември 2012 г. Комисията прие годишния обзор на растежа, с което постави началото на европейския семестър за координиране на икономическите политики за 2013 г. Въз основа на Регламент (ЕС) № 1176/2011 Комисията прие също на 28 ноември 2012 г. Доклад за механизма за предупреждение, в който беше посочено, че Швеция е една от държавите членки, за които ще се извърши задълбочен преглед.
- (6) Европейският парламент участва надлежно в Европейския семестър в съответствие с Регламент (ЕО) № 1466/97 и на 7 февруари 2013 г. прие Резолюция относно аспектите, свързани със заетостта и социалните въпроси, в Годишния обзор на растежа за 2013 г. и Резолюция относно приноса към Годишния обзор на растежа за 2013 г.
- (7) На 14 март 2013 г. Европейският съвет одобри приоритетите за осигуряването на финансова стабилност, фискална консолидация и действия за подпомагане на растежа. Той подчерта необходимостта от продължаване на диференцирана фискална консолидация, благоприятстваща растежа, възстановяване на нормалните условия за отпускане на заеми в икономиката, насърчаване на растежа и конкурентоспособността, справяне с безработицата и социалните последици от кризата и модернизиране на публичната администрация.
- (8) На 10 април 2013 г. Комисията публикува резултатите от задълбочения преглед за Швеция, извършен съгласно член 5 от Регламент (ЕС) № 1176/2011. Анализът на Комисията дава основание да се заключи, че в Швеция са налице макроикономически дисбаланси, които трябва да бъдат следени и за които са необходими политически действия. По-специално трайно внимание заслужават макроикономическите промени, що се отнася до дълга на частния сектор и натиска за намаляване на задължнялостта, съчетани с продължаващата неефективност на жилищния пазар. Въпреки че големият излишък по текущата сметка не поражда рискове от рода на големи дефицити, Комисията ще продължи да наблюдава промените в текущата сметка на Швеция.

⁽¹⁾ ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 1.

⁽²⁾ ОВ L 306, 23.11.2011 г., стр. 25.

⁽³⁾ Продължават да се прилагат и през 2013 г. с Решение 2013/208/ЕС на Съвета от 22 април 2013 г. относно насоки за политиките за заетост на държавите членки (ОВ L 118, 30.4.2013 г., стр. 21).

⁽⁴⁾ ОВ С 219, 24.7.2012 г., стр. 85.

- (9) На 19 април 2013 г. Швеция представи своята програма за конвергенция за периода 2012—2017 г., и своята национална програма за реформи за 2013 г. Двете програми бяха оценени едновременно, за да бъдат отчетени взаимовръзките между тях.
- (10) Съгласно извършената в съответствие с Регламент (ЕО) № 1466/97 оценка на програмата за конвергенция Съветът е на мнение, че макроикономическият сценарий, въз основа на който са изготвени бюджетните прогнози в програмата, е реалистичен за 2013 г. Правителството предвижда растеж на БВП от 1,2 % и 2,2 % съответно за 2013 г. и 2014 г., докато Комисията прогнозира 1,5 % и 2,5 %. Целта на бюджетната стратегия, очертана в програмата за конвергенция, е да се осигури дългосрочна устойчивост на публичните финанси, като се спазват правилата на шведската бюджетна рамка, включително целта да се постигне излишък от средно 1 % от БВП в нетното финансиране в консолидирания държавен бюджет по време на целия икономически цикъл. Общото бюджетно салдо премина от малък излишък в размер на 0,2 % от БВП през 2011 г. в дефицит от 0,5 % през 2012 г. В програмата за конвергенция се потвърждава предишната средносрочна бюджетна цел (СБЦ) от – 1,0 % от БВП. СБЦ съответства на изискванията на Пакта за стабилност и растеж. В програмата за конвергенция се предвижда структурното салдо по консолидирания държавен бюджет, преизчислено от Комисията, да се подобри от незначителен дефицит в размер около 0,4 % от БВП през 2012—2013 г. в излишък през 2014 г. и след това. Следователно СБЦ вероятно ще бъде постигната през периода на програмата. Според информацията, представена в програмата за конвергенция, темпът на нарастване на бюджетните разходи с изключени дискреционни мерки по отношение на приходите ще надхвърли съответния референтен темп на растежа на потенциалния БВП през 2012 г. и 2013 г., но през 2014 г. ще бъде по-нисък от него. Дори като се вземе предвид вероятността от допълнителни експанзионистични дискреционни мерки през 2014 г., рисковете по отношение на бюджетните цели са ограничени. Съгласно програмата за конвергенция се предвижда съотношението дълг/БВП, което е под 60 % от референтната стойност на БВП, да се увеличи временно до 42 % от БВП през 2013 г., след което през 2015 г. да намалее отново под 40 % от БВП. Прогнозата на Комисията е, че през 2014 г. съотношението дълг/БВП ще спадне до 39 %.
- (11) Високата задлъжнялост на частния сектор (235 % от БВП през 2012 г.) продължава да предизвиква загриженост. Дълговете на домакинствата, които се колебаят около 80 % от БВП или грубо пресметнато 170 % от располагаемите доходи, се стабилизираха едва неотдавна и е малко вероятно да спаднат в близко бъдеще предвид продължаващото нарастване на кредитите и бавната ипотечна амортизация. Настоящото данъчно приспадане на лихвите и ниските постоянни данъци върху недвижимите имоти играят роля за „благоприятстването на задлъжнялостта“ в данъчното облагане на жилищата в Швеция, което допринася за високите равнища на задлъжнялост. Освен това сравнително голямата разлика между пределните ефективни данъчни ставки за дълг и за собствен капитал при нови инвестиции е показателна за трайното благоприятстване на дълговото финансиране на дружествата. Швеция наскоро ограничи правото на данъчно приспадане на лихви в рамките на група, но липсва всеобхватна система за коригиране на неравнопоставеността на данъчното облагане на дълг и собствен капитал. Размерът на корпоративния дълг остава значителен и съответства на 149 % от БВП.
- (12) Въпреки че шведският жилищен пазар е стабилен през последните години, той остава потенциален източник на нестабилност. По отношение на предлагането шведският жилищен пазар се характеризира с някои недостатъци, които могат да допринесат за повишаването на цените на жилищата и възникването на нежелателни последици от блокиране на пазара. Шведските инвестиции за строителство са само половината от тези на другите скандинавски страни както по отношение на БВП, така и на населението. Понастоящем често са необходими няколко години за започването на нов проект поради дългите процедури на общинско равнище. Рационализирането на тези процедури ще увеличи гъвкавостта на предлагането на жилища, ще насърчи конкуренцията в строителния сектор и ще намали разходите за строителство. Необходими са по-нататъшни реформи на системата за определяне на размера на наемите, за да се позволи на пазарните сили да постигнат оптимално предлагане на жилища под наем на справедливо равнище. Също така е вероятно преодоляването на недостатъците на жилищния пазар да спомогне за намаляването на дълговете на домакинствата, тъй като тези въпроси са свързани помежду си.
- (13) В Швеция равнището на безработица при младите хора, хората с мигрантски произход и тези с ниска квалификация като цяло остава значително над това за останалата част от населението в трудоспособна възраст и над средното за ЕС. Швеция предприе голям брой нови подходящи мерки за справяне с този проблем. Мерките, целящи включването на хората с мигрантски произход в пазара на труда, вече дават начални резултати по отношение на понижаването на равнището на безработица, но са необходими постоянни усилия за намаляване на разминаването между тях и останалата част от населението. Все още не се забелязват осезаеми ползи за младите хора от мерките. Въпреки това редица обещаващи мерки са въведени или предстои прилагането им. Те включват подкрепа за споразуменията за начално назначаване на работа в контекста на шведския модел за определяне на заплатите от напълно независими социални партньори. Усилията за поощряване на чиракуването и другите видове професионално обучение в процеса на работа също така са безспорно целесъобразни, но трябва да бъдат по-амбициозни, за да постигнат желаното въздействие. Има основание да се продължава с прегледа на законодателството за защита на заетостта и използването на предимствата на гарантирането на работа за младите хора. По-тясно определените мерки, насочени към тези, които са в най-голяма нужда, следва да се предпочитат пред общите субсидии. Съгласно шведската схема за гарантиране на заетост на младежите, които търсят работа чрез публичните служби по заетостта и са безработни повече от 90 дена, се предлагат целеви услуги с оглед повишаването на техните шансове за намиране на работно място и възможности за образование. Тази гаранционна схема обаче изглежда не толкова ефективно насочена към младите хора, които не са ангажирани в никаква форма на образование или

обучение или не са регистрирани в публичните служби по заетостта. В съответствие с препоръката за 2012 г. Швеция е възложила изготвянето на преглед на въздействието на намалената ставка на ДДС за ресторантите и кетъринг услугите върху цените, възнагражденията и заетостта на младите хора, чиито предварителни резултати следва да бъдат представени през януари 2014 г., а окончателните заключения — през 2016 г. Този преглед ще бъде от значение предвид изразените опасения относно разходната ефективност, свързана с тази мярка.

- (14) В рамките на европейския семестър Комисията направи цялостен анализ на икономическата политика на Швеция. Тя извърши оценка на програмата за конвергенция и националната програма за реформи и представи задълбочен преглед. Тя взе предвид не само тяхното значение за провеждането на устойчива фискална и социално-икономическа политика в Швеция, но и тяхното съответствие с правилата и насоките на ЕС предвид необходимостта от засилване на цялостното икономическо управление на Европейския съюз чрез принос на равнище ЕС към бъдещите решения на национално равнище. Препоръките ѝ в рамките на европейския семестър са изразени в препоръки 1—4 по-долу.
- (15) С оглед на тази оценка Съветът разгледа програмата за конвергенция, като становището му ⁽¹⁾ е изразено по-специално в препоръка 1 по-долу.
- (16) С оглед на задълбочения преглед, направен от Комисията, и тази оценка Съветът разгледа националната програма за реформи и програмата за конвергенция. Неговите препоръки по член 6 от Регламент (ЕС) № 1176/2011 са изразени в препоръки 2 и 3 по-долу,

ПРЕПОРЪЧВА на Швеция да предприеме следните действия в периода 2013—2014 г.:

1. Да прилага мерките, необходими за провеждането на бюджетна политика, благоприятстваща растежа, и да запази стабилна бюджетна позиция, като гарантира съответствието със СБЦ през периода на програмата.

2. Да продължи с мерките против рисковете, свързани с частния дълг, чрез намалено „благоприятстване на задлъжнялостта“ в данъчното облагане на жилищата и чрез постепенното премахване на данъчното приспадане на лихвите по ипотeki или/и увеличаване на данъка върху недвижимите имоти. Да предприеме по-нататъшни мерки за насърчаване на предпазливото отпускане на заеми посредством поощряване на амортизацията на ипотeki. Да намали допълнително „благоприятстването на задлъжнялостта“ в корпоративното облагане.
3. Да подобри ефикасността на пазара на жилища чрез трайни реформи на системата за определяне на наемите и укрепване на свободното договаряне между отделните наематели и наемодатели. Да насърчи нарастването на конкуренцията в строителния сектор и да направи преглед на процедурите по планиране, зонироване и одобряване с цел увеличаване на прозрачността, съкращаване на сроковете за реализация на проектите и намаляване на пречките за навлизане на пазара за строителните дружества.
4. Да увеличи усилията за по-голямо включване в пазара на труда на нискоквалифицираните млади хора и хората с мигрантски произход с по-активни и целенасочени мерки за повишаване на шансовете им за намиране на работа и на търсенето на работна ръка от тези групи. Да положи повече усилия за улесняване на прехода от училище към работа, включително чрез по-широкото използване на обучение в процеса на работа, чиракуване и други форми на договори, които съчетават заетостта и образованието. Да доразвие схемата „Гаранция за младежта“, така че да бъдат обхванати по-добре младите хора, които не са включени във форма на образование или обучение. Да завърши, като направи съответните заключения, прегледа на ефективността на понастоящем занижената ставка на ДДС за ресторантите и кетъринг услугите за създаването на работни места.

Съставено в Брюксел на 9 юли 2013 година.

За Съвета
Председател
R. ŠADŽIUS

⁽¹⁾ Съгласно член 9, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1466/97.